

Het team van Schadenberg, met Edwin Schiks (vooraan)
bij het project De Steltloper in Amsterdam

Schadenberg Groep: vraag naar daktuinen groeit

Edwin Schiks,
directeur business unit Stedegroen bij
Schadenberg Groep

In dichtbevolkte steden zorgen daktuinen voor vergroening

‘Waren daktuinen voorheen een nicheproduct, ze zijn nu zo standaard dat het bijna op regelgeving lijkt. Dat geldt vooral voor Amsterdam; daar werken wij veel’, vertelt Edwin Schiks, directeur van de businessunit Stedegroen binnen de Noord-Hollandse Schadenberg Groep. ‘Projectontwikkelaars, architecten en gemeentes willen nu bij alle gebouwen groen hebben en een groen dak is een eenvoudige manier om dit te realiseren. Je hebt er weinig grondoppervlak voor nodig.’ Daktuinen vormen hierdoor een belangrijk onderdeel van het werk van Schadenberg.

Auteur: Rosanne de Boer, foto's: Schadenberg Groep

hebben we circa 100 projecten per jaar. We zien meer ontwerpen waarin het idee van een hofje is meegenomen, niet alleen in het westen, maar ook in het oosten en midden van het land zoals in Zwolle.' Het Slachthuisterrein is – zoals de naam al doet vermoeden – een oud slachthuisterrein, dat in 1907 werd geopend. Het vlees van de geslachte dieren werd in de Vleeshal op de Grote Markt verkocht. In 1993 verloor het zijn functie, maar het is nog een tijd in gebruik geweest voor de verwerking en distributie van vlees. Daarna raakte het in verval en werd er een nieuwe bestemming voor gezocht. In 2010 werd het terrein aangewezen als gemeentelijk monument. Het gaat daarbij om de directeurswoning, het administratiegebouw, de keurmeesterwoning, de runderstallen en de centrale slachthuushal met kenmerkende watertoren. De nieuwbouwwoningen en werkruimtes sluiten aan op het historische complex. De architecten kozen voor een ingetogen stijl om de positie van het slachthuis te benadrukken, maar wilden wel variatie bieden. In het nieuwbouwproject zijn in totaal 166 woningen gerealiseerd. Het is een mix van 85 rijwoningen, 31 appartementen voor starters, 28 seniorenappartementen, 19 stadsappartementen (sociale woningbouw) en 3 grote familiewoningen. Voor de bewoners zijn er diverse openbare plekken gemaakt, zoals de daktuin met plantenbakken met zitbanken en picknicktafels, om elkaar te kunnen ontmoeten en allerlei gezamenlijke activiteiten te ontplooiën. Er kan ook gevoetbald worden in het park en kinderen kunnen spelen in het waterpark of schommelen aan de pergola's.

Op het Slachthuisterrein in Haarlem heb je het gevoel dat je wandelt door een publiek hofje, zoals er veel te vinden zijn in oude Hollandse steden als Haarlem. In de middeleeuwen en de eeuwen erna werden er regelmatig van deze hofjes, gezamenlijke tuinen, aangelegd bij weeshuizen, opvanghuizen voor ouderen en kloostergemeenschappen. 'Die eeuwenoude hofjes waren al een inspiratiebron bij het maken van het ontwerp van de gezamenlijke binnentuin bij de appartementen op het Slachthuisterrein', vertelt Edwin Schiks,

directeur van Schadenberg Stedegroen. In de binnentuin staan plantenbakken van FURNS waarin zitbanken zijn geïntegreerd. Het cortenstaal van de bakken geeft de plek een warme uitstraling. 'Het bijzondere van deze binnentuin is dat je je op de begaande grond waant terwijl je je op een dak bevindt.'

Monument

'Het ontwerp is van het Rotterdamse architectenbureau ZUS (Zones Urbaines Sensibles). Wij zijn de uitvoerder. Als Schadenberg Groep

Strakke vormgeving

'Wij leggen al meer dan 20 jaar daktuinen aan. Voor de inrichting ervan benaderen we FURNS vaak. We kennen dat bedrijf al heel lang, nog uit de tijd dat het Potmaat heette. We gebruiken plantenbakken en keerwanden van dit Udense bedrijf, maar ook ander straatmeubilair, zoals picknicktafels. Als Schadenberg Groep ontwerpen we meestal niet zelf; we hebben een adviserende rol en denken mee met de architect. De aannemer is onze opdrachtgever. We kijken ook mee voor de technische ondersteuning in het ontwerpproces.' Eén van de eerste daktuinen die Schadenberg Groep aanlegde, is te vinden aan de Cruquiusweg in Amsterdam. 'Het gaat om een project uit 2000 van architectenbureau Lubbers en bouwbedrijf De Nijs. De daktuin heeft een waterbuffer van 8 centimeter.' De appartementen-

'Voor het ontwerp van deze gezamenlijke binnentuin vormden de eeuwenoude hofjes een inspiratiebron'

ten aldaar hebben allemaal een eigen terras, maar de binnentuin is ontworpen als een plek om elkaar te ontmoeten. Er staan picknicktafels en Schadenberg Groep plaatste er plantenbakken van FURNS, gemaakt van cortenstaal. Gekozen is voor dezelfde strakke vormgeving als de appartementen.

Familiebedrijf

'Schadenberg is een familiebedrijf in hart en nieren uit West-Friesland. We voegen aan ieder project een gezonde dosis West-Friese nuchterheid toe', zo staat op www.schadenberg.nl te lezen. Schadenberg is ooit begonnen als bedrijf in de infratechniek, maar houdt zich nu bezig met infratechniek, grond-, weg- en waterbouw, groen in steden, verticale tuinen, dakwerken, daktuinen en onderhoud van drinkwatersystemen en vastgoed. De wortels van Schadenberg Bouw liggen in 1947. Het bedrijf vierde enkele jaren geleden het 75-jarig bestaan. 'Bouke Schadenberg stond aan de basis van het bedrijf en legde het fundament', legt Schiks uit. Het bedrijf heeft diverse namen gehad, waaronder Archangel Bouw. In 1977 werd Schadenberg Groep (voorheen Schadenberg BV) opgericht

als civiel-aannemingsbedrijf. 'Het bedrijf is sterk gegroeid en heeft nu 400 medewerkers. Ondanks de omvang en het brede aanbod zijn de lijnen kort. Dat was zo bij de oprichting en dat is zo gebleven. Ik werk zelf al ruim acht jaar bij dit bedrijf als directeur van de businessunit Stedegroen; ik ben er meteen in deze functie binnengekomen', vertelt Schiks. Schadenberg Groep vindt het belangrijk om in te spelen op de veranderende milieueisen, de energietransitie en de gevolgen van klimaatverandering. De focus ligt hierbij op circulariteit en de verschuiving van aardgas naar duurzamere energiebronnen. Ook stadsverwarming, waarbij restwarmte uit de industrie nuttig wordt ingezet, is aan de orde.

Groene long

'Vanuit de afdeling Schadenberg Service ont houden we de door ons aangelegde tuinen. Bij deze businessunit zijn veel hoveniers betrokken. We hebben 32 hoveniers in dienst en zo'n 60 zzp'ers.' Schadenberg doet graag zelf het onderhoud van de aangelegde tuinen. 'Een tuin is pas na drie jaar volwassen. Negentig procent van de daktuinen mogen we zelf onderhouden.

We geven ook advies over waterretentie. Zo wil de gemeente Amsterdam dat eigenaren van gebouwen zelf het regenwater opvangen dat op het dak valt of ervanaf komt. Het is niet de bedoeling dat het in het gemeentelijk riool komt. Bij zware regenval is dit wel toegestaan, maar eigenaren moeten tot 80 milliliter water zelf op het dak houden of gecontroleerd afvoeren.' Veel andere gemeentes hebben hier ook regels voor opgesteld; deze kunnen per gemeente verschillen.

Bij de gebouwen van Rhapsody in Amsterdam-West realiseerde Schadenberg Groep een binnentuin die de groene long wordt genoemd en fungeert als ontmoetingsplek voor de bewoners. Deze dempt ook het geluid van de stad. Schadenberg heeft hier met materialen van FURNS ook verticale tuinen aangelegd.

Innovatie

'Wat ons aanspreekt in de FURNS-producten? De hoge kwaliteit en de goede prijs- kwaliteit-verhouding. Verder heeft FURNS een grote slagkracht en is het bedrijf gericht op innovatie en vernieuwing.' Schadenberg Groep maakt veel gebruik van de mogelijkheid om maatwerk te bestellen. 'FURNS is goed en sterk in maatwerk. Op het Slachthuisterrein is bijna alles maatwerk. Alle keerwanden zijn speciaal voor deze plek gemaakt en ontworpen. Wij tekenen het vaak uit en maken een 3D model. FURNS maakt vervolgens tekeningen van het bestelde maatwerk en levert deze producten.'

Schiks vertelt dat hij zelf veel van cortenstaal en gecoat aluminium houdt. 'Polyester vind ik minder mooi. Polyester bloembakken zijn ook niet op maat leverbaar. Cortenstaal heeft volgens mij ook een goede prijs-kwaliteitverhouding en staat bekend om zijn stevigheid. Cortenstaal raakt minder snel beschadigd dan polyester. We plaatsen veel plantenbakken in half-openbaar gebied waar doorheen gefietst wordt. De plantenbakken en het andere straatmeubilair dat we er neerzetten, moeten tegen een stootje kunnen. Het materiaal past ook mooi bij de kleuren in de tuinen en van de aarde zelf.'

'Een tuin is pas na drie jaar volwassen'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!